

HU

HU

HU

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2011.2.9.
COM(2011) 47 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE
AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK**

**Második jelentés az 1931/2006/EK rendelettel létrehozott kishatárforgalmi rendszer
végrehajtásáról és működéséről**

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Második jelentés az 1931/2006/EK rendelettel létrehozott kishatárforgalmi rendszer végrehajtásáról és működéséről

1. BEVEZETÉS

A tagállamok külső szárazföldi határain való kishatárforgalom szabályait meghatározó 2006. évi rendelet¹ a határ menti térségben élő személyek esetében eltérést engedélyez a Schengeni Határ-ellenőrzési Kódexben megállapított általános határ-ellenőrzési szabályoktól. Ennek célja a kereskedelem, a társadalmi és kulturális csere, illetve a szomszédos országokkal történő regionális együttműködés útjában álló akadályok létrehozásának elkerülése. A rendelet felhatalmazza a tagállamokat, hogy kétoldalú megállapodásokat kössenek a szomszédos harmadik országokkal, amennyiben az említett megállapodások teljes mértékben megfelelnek a rendelet által meghatározott paramétereknek.

A kishatárforgalmi rendszer működéséről szóló első bizottsági jelentés² megállapítása szerint, *„ahogy újabb és újabb megállapodásokat hajtanak végre a gyakorlatban, úgy állnak majd fokozatosan rendelkezésre egyre szélesebb körű adatok is. A Bizottság kész 2010 második felében ismét jelentést benyújtani az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a kishatárforgalmi rendszer végrehajtásáról és működéséről.”*

A Bizottság tájékoztatást kért a tagállamoktól a kishatárforgalmi rendszer alkalmazásáról és hatásairól. E második jelentés tizennyolc schengeni tagállam válaszai alapján készült. Hat tagállam (NL, IT, CZ, EL, CY és BG) nem válaszolt. Ugyanakkor azon tagállamok, amelyek nem rendelkeznek szárazföldi külső határokkal, vagy nem kívánnak kishatárforgalmi megállapodásokat kötni, nem tettek általános észrevételeket a kishatárforgalmi rendszer végrehajtására és működésére.

2. A KISHATÁRFORGALMI RENDELET 13. CIKKE ALAPJÁN FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK

E szakasz naprakész információkat tartalmaz a 2009. júliusi első jelentés óta létrejött kétoldalú megállapodások helyzetéről.

2.1. Hatályos megállapodások

A rendelet elfogadása óta az alábbi négy kishatárforgalmi megállapodás lépett hatályba: Magyarország és Ukrajna között 2008 januárjában, Szlovákia és Ukrajna között 2008 szeptemberében, Lengyelország és Ukrajna között 2009 júliusában, valamint Románia és Moldova között 2010 októberében. Csak a Románia és Moldova közötti megállapodás áll teljes mértékben összhangban a kishatárforgalmi rendelettel. A többi megállapodás esetében vagy a határ menti térség haladja meg a rendeletben engedélyezett mértéket (HU–UA, SK–UA, habár kisebb térségben), vagy pedig a rendelettel ellentétes módon utazási egészségbiztosítást írnak elő (PL–UA).

¹ A 2006. december 20-i 1931/2006/EK rendelet; HL L 29., 2007.2.3., 3. o.

² COM(2009) 383 végleges, 2009. július 24.

Emellett Szlovénia és Horvátország között 2001 óta olyan kétoldalú határforgalmi együttműködési megállapodás van hatályban, amely több fontos kérdésben összeegyeztethetetlen a rendelettel³. A Bizottság ismételten felkérte Szlovéniát a megállapodás módosítására annak érdekében, hogy összhangba hozza azt a rendelettel. A Bizottság azonban nem kapott tájékoztatást ilyen módosításról, sem pedig olyan határidőről, ameddig a tervezett módosítást végre kívánják hajtani.

Az Ausztria és Liechtenstein közötti kishatárforgalmi megállapodás hatálya megszűnik, mivel Liechtenstein rövidesen csatlakozik a schengeni térséghez.

2.2. A közeljövőben hatályba lépő megállapodások

- Lengyelország–Belarusz

A Bizottság, miután véleményét kikérték a megállapodás-tervezetről, jelezte, hogy a határátlépés esetén előírt utazási egészségbiztosítás nem egyeztethető össze a rendelettel. A belorusz határ menti térség térképét nem nyújtották be, így nem volt megállapítható, hogy e térség megfelel-e a rendeletnek. A megállapodás-tervezetet nem módosították. Lengyelország és Belarusz 2010. február 12-án aláírta a megállapodást. A megerősítési eljárás mindkét országban folyamatban van. A megállapodás várhatóan 2011 elején lép hatályba.

- Lettország–Belarusz

A Lettország és Belarusz közötti megállapodás tervezetét 2009 augusztusában küldték meg konzultáció céljából. A Bizottság megállapította, hogy a tervezet az alábbi két ponton ellentétes a rendelettel: az utazási egészségbiztosítás meglétére vonatkozó követelmény, valamint azon kötelező feltétel hiánya, hogy igazolni kell a határ menti térségben való tartózkodást és a gyakori határátlépést alátámasztó jogos indokokat. 2010 decemberében Lettország tájékoztatta a Bizottságot, hogy a megállapodást 2010. augusztus 23-án aláírták, továbbá hogy Lettország 2010 októberében megerősítette azt. A megállapodás-tervezetet nem módosították.

- Litvánia–Belarusz

Miután kikérték véleményét a megállapodás-tervezetről, a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a tervezet összhangban van a rendelettel. Litvánia és Belarusz 2010. október 20-án aláírta a kishatárforgalmi megállapodást. A megerősítési eljárások folyamatban vannak. A megállapodás várhatóan 2011-ben lép hatályba.

- Norvégia–Orosz Föderáció

A Bizottság véleményét kikérték a megállapodás tervezetéről, és annak értékelése szerint a tervezet összhangban áll a rendelettel. Norvégia és az Orosz Föderáció 2010. november 2-án aláírta a kishatárforgalmi megállapodást. A megerősítési eljárások folyamatban vannak. A megállapodás várhatóan 2011-ben lép hatályba.

2.3. Egyéb konzultációk

Konzultáltak a Bizottsággal a Lettország és az Orosz Föderáció, a Litvánia és az Orosz Föderáció, valamint a Románia és Ukrajna közötti megállapodások tervezeteiről is. A Bizottság úgy ítélte meg, hogy az említett megállapodások megfelelnek a rendeletnek, aláírásukra azonban még nem került sor.

³ További részletek találhatóak az első kishatárforgalmi jelentésben, COM (2009) 383., 6–7. o.

A Bizottság 2008 októberében észrevételeket tett a Bulgária és Szerbia, valamint a Bulgária és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság közötti megállapodások tervezeteire vonatkozóan, azóta viszont nem kérték ki a véleményét az említett dokumentumokról.

3. A KISHATÁRFORGALMI RENDSZER MŰKÖDÉSE A GYAKORLATBAN

3.1. A tagállamok által a kétoldalú megállapodásokban alkalmazott könnyítési intézkedések

Első jelentésében a Bizottság megállapította, hogy a kishatárforgalmi megállapodások szigorúbb feltételeket határoznak meg annál, mint amit a kishatárforgalmi rendelet lehetővé tenne. Rámutatott továbbá, hogy a hatályban lévő vagy aláírt megállapodások egyikében sem éltek a könnyítő intézkedések teljes skálájával. Azóta semmiféle olyan változás nem történt, ami megváltoztatná ezt az értékelést.

Különösen abban a tekintetben írnak elő korlátozásokat, hogy meddig tartózkodhat egy adott személy az EU területén. Jóllehet a rendelet lehetőséget adna arra, hogy az érintett személyek egy adott időszakon belül legfeljebb három hónapig egy tagállamban tartózkodjanak, egyes megállapodások (tervezetek) lecsökkentik a maximális tartózkodási időt 15 napra egy adott időszakon belül, vagy pedig 90 napra 180 napon belül. Három megállapodás megköveteli, hogy az adott személy három éve a határ menti térségben tartózkodjon, míg a többi csupán a rendeletnek megfelelő egyéves tartózkodást írja elő. Végezetül a kishatárforgalmi engedélyeket nem térítésmentesen adják ki – amint azt a rendelet lehetővé teszi –, hanem 20–35 eurós díj ellenében.

3.2. A kétoldalú megállapodások határ menti lakosok általi kihasználása

A Bizottság felkérte a tagállamokat, hogy küldjenek tájékoztatást a kiadott engedélyeknek a jogosult összlakossághoz viszonyított számáról, az elutasított kérelmek számáról és az elutasítás okairól, a tartózkodás hosszáról, továbbá a visszaélések/visszavonások számáról annak érdekében, hogy átfogó kép álljon rendelkezésére arról, hogy a polgárok miként élnek a kishatárforgalmi megállapodásokkal.

3.2.1. A kibocsátott engedélyek száma

	<i>Az engedélyek száma</i>	<i>Időszak⁴</i>	<i>A jogosult összlakosság</i>	<i>A kiállított engedélyeknek a jogosult összlakossághoz viszonyított aránya</i>
<i>Magyarország</i>	58 055	2008/1–2010/5	400 000 – 450 000	körülbelül 13 %
<i>Lengyelország</i>	31 652	2009/7–2010/3	1,2 millió	körülbelül 2,7 %
<i>Szlovákia</i>	1 106	2008/9–2010/6	415 000	körülbelül 0,3 %
<i>Románia</i>	20 308	2010/10–2010/12	1,2 millió	körülbelül 2 %
<i>Szlovénia</i>	jelenleg 15 623 érvényes		250 000	körülbelül 6,2 %

⁴ Az időszakok a megállapodások különböző hatálybalépése miatt eltérőek.

	határátlépési engedély van			
--	----------------------------	--	--	--

A Romániával határos területeken élő lakosság közül sokan folyamodtak engedélyért, mivel Romániát szoros szálak fűzik Moldovához és Magyarországhoz, mert az érintett személyek többsége a magyar nemzeti kisebbséghez tartozik, és erősen kötődik Magyarországhoz. A Szlovénia és Lengyelország határa mentén élő lakosság kisebb mértékben igényelt kishatárforgalmi engedélyt, és a szlovák határ menti lakosság élt ezzel a legkevésbé.

3.2.2. *Elutasított kérelmek*

Magyarország 838 kérelmet utasított el 2007 decemberétől 2010 májusáig, kizárólag SIS figyelmeztető jelzések vagy az országba való belépési és ottani tartózkodási tilalmak alapján. **Lengyelország** 272 kérelmet utasított el a 2009 júliusa és 2010 márciusa közötti időszakban, főként SIS figyelmeztető jelzések alapján, azonban amiatt is, hogy az érintett személy engedélye még érvényes volt. **Szlovákia** 169 kérelmet utasított el a 2008 szeptembere és 2010 júniusa közötti időszakban, főként amiatt, hogy a kérelmek nem adtak semmiféle megalapozott gazdasági indokot a határ gyakori átlépésére, amint azt a megállapodás előírta. **Románia** 972 kérelmet utasított el 2010 októberétől decemberéig, főként amiatt, hogy a kérelmezők nem adtak semmiféle megalapozott gazdasági indokot a határ gyakori átlépésére, vagy a hatóságok úgy ítélték meg, hogy fennáll a szabálytalan bevándorlás veszélye.

Az elutasított kérelmek százalékos aránya így 13 %-tól (SK), 4,7 %-ig (RO), 1,4 %-ig (HU), és 0,85 %-ig (PL) terjedt. Tehát viszonylag magasnak tekinthető Szlovákiában, alacsonynak Romániában, és rendkívül alacsonynak a másik két tagállamban. Az elutasítás legfőbb okai a SIS figyelmeztető jelzések, vagy pedig az, hogy a kérelmezők nem tudnak jogos indokot adni a határ gyakori átlépésére.

Szlovénia arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem alkalmaz hivatalos elutasítást, hanem a kérelmezők visszavonják a kérelmüket, ha olyan információt kapnak, hogy nem felelnek meg a szükséges feltételeknek.

3.2.3. *A tartózkodás időtartama és a határátkelések száma*

A kishatárforgalmi rendelet legfeljebb három hónapos megszakítás nélküli tartózkodást tesz lehetővé. Mivel ez vita tárgyát képezte a 2006. évi tárgyalások során, a Bizottság információkhoz szeretett volna jutni arról, hogy a kishatárforgalmi engedélyek birtokosai milyen hosszú ideig tartózkodtak az egyes országokban. Tekintve, hogy a kishatárforgalmi rendelet az útlevelük lebélyegzése alól is mentesíti az engedély birtokosait, a be- és kiléptető bélyegzők összehasonlításával nyilvánvalóan nem lehetett megkapni ezt az információt.

Magyarország, Lengyelország, Szlovákia és Románia a tartózkodás hosszának kiszámítását lehetővé tévő nemzeti be- és kiléptető rendszereket alkalmaz annak ellenőrzése céljából, hogy a kishatárforgalmi engedélyek birtokosai megfelelnek-e a három hónapos szabálynak. Az említett tagállamok ennél fogva hasznos információkat tudtak szolgáltatni a határátlépések számáról és a tartózkodás átlagos hosszáról.

Magyarország nem rendelkezik részletes adatokkal a határátlépések számát illetően, de megjegyezte, hogy a gyakorlatban az engedélyeket naponta vagy kétnaponta használják, átlagosan egynapos tartózkodás céljára. A 2009 júliusa és 2010 februárja közötti időszakban közel 1 550 000 határlépésre került sor kishatárforgalmi engedéllyel. Ami az első belépéstől számított hat hónapos időszakon belüli tartózkodás összesített időtartamát illeti, az engedély

birtokosai szinte minden esetben a három hónapos maximális ideig tartózkodnak az országban.

Lengyelország 883 696 kishatárforgalmi határátlépést regisztrált a 2009 júliusa és 2010 áprilisa közötti időszakban. Ezek száma emelkedő tendenciát mutat. Kishatárforgalmi engedélyenként átlagosan 20,4 látogatást tettek Lengyelországban, és az átlagos tartózkodás hat óra körül alakult.

Szlovákia arról számolt be, hogy a kishatárforgalmi engedélyek birtokosai általában egy vagy két napig tartózkodnak az országban.

Románia nem küldött tájékoztatást arról, hogy a gyakorlatban milyen hosszú a tartózkodás, és hány határátlépésre kerül sor.

Szlovénia nem rendelkezik pontos információval a kishatárforgalmi határátlépések gyakoriságáról. A kishatárforgalmi engedélyek birtokosai legfeljebb hét egymást követő napon tartózkodhatnak a kijelölt határ menti térségben, de legtöbbször még aznap vagy másnap hazatérnek.

A fenti információkból kitűnik, hogy a kishatárforgalmi engedélyek birtokosai nagyon rendszeresen átlépik az adott határokat azzal a céllal, hogy alkalmanként néhány órát, illetve egy vagy két napot tartózkodjanak az adott térségben. Tehát a kishatárforgalmi rendszer az alkalmazása esetén teljesíti célját, és csakugyan lehetővé teszi a határokon átnyúló cserét és együttműködést, illetve valóban megkönnyíti a határ menti térségekben élő emberek életét.

3.2.4. Visszaélésekkel az engedélyek visszavonásával kapcsolatos esetek

Magyarország 16 ukrán állampolgárt bírságolt meg, akik a 2010. január–áprilisi időszakban túllépték az engedélyezett tartózkodás időtartamát. Továbbá 1231 esetben megtagadta a beléptetést, mivel az érintett személyek egy hat hónapos időszakon belül már három hónapig az ország területén tartózkodtak. 2009-ben két engedélyt vontak vissza, 2010 első öt hónapjában pedig négyet. Emellett 18 engedélyt érvénytelennek nyilvánítottak, mivel az engedélyek kiállítását követően megtiltották a birtokosok beutazását és magyarországi tartózkodását.

Lengyelország 15 visszaélési esetre derített fényt a 2009 júliusa és 2010 áprilisa közötti időszakban: kilenc személy a kishatárforgalmi térségen kívül tartózkodott, öt személy az engedélyezett időszak lejártá után sem távozott az országból, további egy esetben az engedély birtokosa illegális gazdasági tevékenységet folytatott Lengyelországban. Az említett visszaélési esetekben olyan határozatok születtek, amelyek nyomán az érintett személyeknek el kellett hagyniuk Lengyelországot, kishatárforgalmi engedélyüket pedig visszavonták. 2009 júliusától 2010 márciusáig 39 határozatot hoztak kishatárforgalmi engedély visszavonásáról, ami az adott időszak folyamán kiállított összes engedély 1 %-ának felel meg.

Szlovákia egy visszaélési ügyet tárt fel a 2008 szeptembere és 2010 júniusa közötti időszakban, amelynek következtében az érintett személyt kitoloncolták. Ugyanezen időszakban 11 engedélyt vontak vissza.

Szlovénia 2009-ben 11 kishatárforgalmi visszaéléssel kapcsolatos ügyet tárt fel, amelyek csempészetre, illegális bevándorlásra és a kijelölt határ menti térségen kívüli tartózkodásra terjedtek ki. A szankciók a nemzeti jogszabályokon alapulnak, és az engedély ideiglenes eldobására is kiterjednek.

Ausztria egyetlen olyan esetről számolt be, amikor visszaéltek egy ukrán állampolgár számára Szlovákia által kiállított kishatárforgalmi engedéllyel. Ezenfelül osztrák tisztviselők részt vettek olyan közös műveletekben, amelyek során felderítettek több olyan visszaélést

(tartózkodási idő túllépése), amelyet ukrán állampolgárok Magyarország által kiállított kishatárforgalmi engedélyekkel követtek el. Más tagállamok⁵ nem tártak fel visszaélési ügyet.

Szlovákia arról is beszámolt, hogy olyan ukrán állampolgárokat lepleztek le, akik több tagállam által kiállított kishatárforgalmi engedélyek felhasználásával lépnek át egyes belső határokat (HU–SK, PL–SK). Szlovákia intézkedéseket hozott az ilyen cselekedet szankcionálására. A Bizottság álláspontja szerint az említett belső határátlépések nem állnak ellentétben a kishatárforgalmi rendszerrel mindaddig, amíg az érintett személyek az érintett határ menti térségeken belül tartózkodnak.

Románia 2010 októbere és decembere között 27 visszaélésre derített fényt. 22 engedélyt visszavontak, és öt kiutasítási határozatot adtak ki.

A Bizottság a fenti adatokból arra következtet, hogy viszonylag kevés visszaélésre kerül sor a kishatárforgalmi megállapodások gyakorlati végrehajtása során. Semmi sem utal arra, hogy a kishatárforgalmi engedélyek birtokosai a szabályokat megsértve rendszeresen más tagállamokba utaznának.

4. AZ ELŐZŐ JELENTÉSBEN EMLÍTETT KONKRÉT PROBLÉMÁK NYOMON KÖVETÉSE

4.1. A határ menti térség meghatározása

4.1.1. Általános kérdések

Lengyelország⁶ arra szólított fel, hogy változtassák meg a határ menti térség meghatározásának rendeletbeli módját⁷. Lengyelország szerint a jelenlegi meghatározás következtében egységes térségek felosztására, továbbá politikai és gazdasági központok kizárására kerül sor.

A kishatárforgalmi rendelet tervezetének 2006. évi tárgyalása során a támogatható határ menti térség fogalmának meghatározása jelentette az egyik legnehezebb feladatot. Jóllehet valóban meg kell könnyíteni a határokon átnyúló mozgást, figyelembe kell venni az egész schengeni térségre vonatkozó biztonsági követelményeket is, mivel a kishatárforgalmi rendszer kivételt képez a külső határok átlépésére vonatkozó általános szabályok alól.

A Bizottság jelezte tárgyalási készségét arra vonatkozóan, hogy a határ menti térség fogalma kellően rugalmas-e vagy sem. Mindazonáltal ilyen vitára nem került sor, és Lengyelországon kívül egyetlen más tagállam sem kérte a határ menti térség fogalmának megváltoztatását az e jelentéshez készített kérdőívre adott válaszában. Egy tagállam véleménye szerint módosítani kell a fogalom meghatározást, és a Bizottságnak különös figyelmet kell fordítania arra, hogy a kétoldalú megállapodások – különösen a határ menti térség kijelölése tekintetében – megfeleljenek a rendeletnek.

Ezért a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a határ menti térség (30 kilométeres övezet, amely kivételesen 50 km-ig is kiterjedhet) jelenlegi meghatározása továbbra is tisztességes kompromisszumot jelent.

⁵ BE, CH, DE, EE, ES, FR, LT, LV, MT, NO, PT és SE.

⁶ Legutóbb Radosław Tomasz Sikorski külügyminiszter és Leszek Miller belügy- és közigazgatási miniszter intézett levelet a tagállamokhoz és a Bizottsághoz 2010 szeptemberében.

⁷ A rendelet 3. cikkének 2. pontja szerint: „határ menti terület”: az a terület, amely nem haladja meg a határtól számított 30 kilométeres távolságot. Az érintett államok a 13. cikkben említett kétoldalú megállapodásaikban határozzák meg azokat a helyi közigazgatási egységeket, amelyeket határ menti területnek kell tekinteni. Amennyiben bármely ilyen jellegű kerület a határvonaltól számított 30 kilométernél távolabb, de 50 kilométernél közelebb terül el, azt a határ menti térséghez tartozónak kell tekinteni.”

4.1.2. A kalinyingrádi régió

Az Orosz Föderáció kalinyingrádi régiója az EU 2004. évi bővítése következményeként beékelődik az Unió területébe. A régió csaknem egy millió lakosa közül 430 000 a fővárosban, Kalinyingrádban él.

Az elmúlt hónapokban Lengyelország⁸ (nem csupán egyoldalúan, hanem az Orosz Föderációval együttesen is⁹) módosításokat sürgetett annak érdekében, hogy a kishatárforgalmi rendeletet „hozzáigazítsák a kalinyingrádi régió különleges helyzetéhez”.

Lengyelország szerint a rendelet szigorú betartásával a kalinyingrádi körzet az alábbi három térségre oszlana: a Lengyelországgal megkötött kishatárforgalmi megállapodás alá tartozó, a Litvániával megkötött kishatárforgalmi megállapodás alá tartozó, továbbá a határ menti térségen kívül fekvő, és ezért egyik megállapodás alá sem tartozó térségre. Lengyelország tehát a rendelet módosítását sürgeti, hogy az egész kalinyingrádi körzetre kiterjeszthető legyen annak hatálya.

A Bizottság emlékezteti a tagállamokat, hogy az EU az elmúlt néhány év során számos konkrét kezdeményezést tett azon szándékának kinyilvánítására, hogy megkönnyítse a kalinyingrádi lakosok mozgását. E kezdeményezések közé tartozik az egyszerűsített átutazási okmány (FTD) és az egyszerűsített vasúti átutazási okmány (FRTD)¹⁰, amelyek egyszerűsítették a Kalinyingrád és az orosz anyaország közötti utazást, továbbá az EU és Oroszország közötti, 2007. évi vízumkönnyítési megállapodás¹¹, amely megkönnyíti a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumok kiállítását a schengeni országokba utazó valamennyi orosz állampolgár számára. A Bizottság a vízumkönnyítési megállapodás újratárgyalását ajánlotta a megállapodás működési módjának javítása, valamint a valamennyi polgárra – köztük a kalinyingrádi lakosokra is – kiterjedő további könnyítések bevezetése céljából.

Tekintettel azonban Kalinyingrád sajátos helyzetére, a Bizottság véleménye szerint indokolt lehet a kishatárforgalmi rendelet módosítása annak érdekében, hogy a kalinyingrádi körzet egész területét határ menti térségként lehessen kezelni. Mindez megakadályozná az említett régió mesterséges megosztását, és így egyes lakosok kizárását a kishatárforgalomra vonatkozó könnyítésekből. A módosítás a regionális együttműködés fokozását is lehetővé tenné. A Bizottság ezért készen áll arra, hogy megvitassa e módosítást a tagállamokkal és az Európai Parlamenttel.

A Bizottság ugyanakkor arra ösztönzi Lengyelországot és az Orosz Föderációt, illetve Litvániát és az Orosz Föderációt, hogy a jelenlegi rendelet feltételei alapján kössenek olyan kétoldalú megállapodásokat, amelyek azonnal megkönnyítik a kalinyingrádi lakosok mozgását. A Bizottság nyomatékosan felhívja a figyelmet arra, hogy az érintett államok ne kössenek a rendelet feltételeit sértő megállapodásokat.

4.2. Utazási egészségbiztosítás

Lengyelország 2008 óta olyan módosítást is sürget, amely kötelezővé tenné a kishatárforgalmi engedélyek birtokosai számára, hogy utazási egészségbiztosítással rendelkezzenek. A Lengyelország által megkötött összes megállapodásba belefoglalták már ezt a követelményt.

⁸ Radosław Tomasz Sikorski külügyminiszter és Leszek Miller belügy- és közigazgatási miniszter 2010. szeptemberében a tagállamokhoz és a Bizottsághoz küldött levele.

⁹ Radosław Tomasz Sikorski lengyel, és Szergej Lavrov orosz külügyminiszter 2010. április 6-i nyilatkozata „a kishatárforgalmi szabályok érvényesüléséről az Orosz Föderáció Lengyel Köztársasággal határos kalinyingrádi régiója tekintetében”.

¹⁰ A 2003. április 14-i 693/2003/EK rendelet (HL L 99., 2003.4.17., 8. o.).

¹¹ HL L 129., 2007.5.17., 27. o.

Az aggodalmat az okozza, hogy e biztosítás nélkül a kishatárforgalmi engedélyek birtokosai kizárólag sürgősségi orvosi ellátás igénybevétele céljából léphetik át a határt.

A Bizottság a rendelet végrehajtásáról szóló első jelentésében leszögezte, hogy ellentétes a kishatárforgalmi rendelettel, ha utazási egészségbiztosítást írnak elő a kétoldalú megállapodásokban. Sem a 4., sem a 9. cikk nem említi utazási egészségbiztosítás megkövetelésének lehetőségét. E cikkek célja, hogy megkönnyítsék az utazást a belépésre és a kishatárforgalmi engedély kiállítására vonatkozó feltételek egyszerűsítése révén. Mindenekelőtt kizárják a megélhetési források igazolásának szükségességét. Emellett a Vízumkódex kötelezővé teszi a vízumkérelmezők számára, hogy utazási egészségbiztosítással rendelkezzenek, a kishatárforgalmi engedélyek birtokosai viszont kifejezetten mentesülnek a vízumkötelezettség alól. Végezetül pedig azon tagállamok, amelyek kishatárforgalmi megállapodásai (a rendelettel összhangban) nem írnak elő utazási egészségbiztosítást, nem számoltak be olyan esetről, amikor a kishatárforgalmi engedélyek birtokosai a területükön való tartózkodás alatt sürgősségi egészségügyi ellátást vettek volna igénybe.

Tekintettel a fentiekre a Bizottság fenntartja azon véleményét, miszerint fontolóra kell venni más megoldásokat, így például a felmerült orvosi költségek megtérítésére vonatkozó kétoldalú megállapodások megkötését a tagállamok és az érintett harmadik országok között.

5. KÖVETKEZTETÉS

A kishatárforgalmi rendszer négy éve jött létre, és mindeddig csupán négy hatályos kishatárforgalmi megállapodást kötöttek a rendelet alapján. Mindazonáltal a következő néhány hónapban várhatóan három további megállapodás – Lengyelország és Belarusz, Litvánia és Belarusz, valamint Norvégia és Oroszország között – lép hatályba. Ez azt igazolja, hogy az érintett országok hasznosnak ítélik a rendszert a határokon átnyúló kereskedelem, a társadalmi és kulturális csere, valamint a regionális együttműködés szempontjából.

A Bizottság a rendelkezésére álló viszonylag kevés információ alapján arra következtet, hogy a kishatárforgalmi rendszer jól működik a gyakorlatban, mivel jelentősen megkönnyíti a külső szárazföldi határok közelében lakó emberek életét, és kevés jel utal arra, hogy visszaélnék a rendszerrel.

Ennélfogva a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a kishatárforgalmi rendelet megfelelő egyensúlyt teremt a könnyítések, valamint a schengeni térség egészét érintő biztonsági megfontolások között. Következtetésképpen a Bizottság nem mérlegeli sem a kishatárforgalmi rendelet módosítását, sem a határ menti térség fogalmának módosítását, illetve utazási egészségbiztosítás előírását. Ezért a Bizottság felkéri a rendeletnek nem megfelelő megállapodással rendelkező tagállamokat, hogy módosítsák azokat a rendelet 13. cikkében meghatározott eljárás szerint. Ha az említett megállapodásokat nem módosítják, a Bizottság – az uniós jog egységes és helyes végrehajtása érdekében – kénytelen lesz élni a Szerződés szerinti hatáskörével.

Kalinyingrád sajátos helyzete tekintetében a Bizottság – a tagállamokkal és az Európai Parlamenttel folytatandó tárgyalások kedvező eredménye esetén – támogatja a kishatárforgalmi rendelet módosítását annak érdekében, hogy annak hatályát kiterjesszék a kalinyingrádi körzet egészére.